

Қазақстан Республикасының ғылым және білім министрлігі

С.Торайғыров атындағы Павлодар мемлекеттік университеті

Мемлекет және құқық теориясы мен тарихы кафедрасы

Экологиялық құқық пәні бойынша

5В030100 «Құқықтану» мамандығының студенттеріне арналған

ЖҰМЫС ОҚУ БАҒДАРЛАМАСЫ

Павлодар

Пән бойынша жұмыс бағдарламасы
Ф СО ПГУ 7.18.3/31
міндетті
білім беру стандарты және т
бағдарламасы негізінде бекі

нысан мамандықтың жалпыға

БЕКІТЕМІН

ОЖ

проректоры

Н.Э.Пфейфер

_____ **200__ ж.**

«__» «_____»

Құрастырған: аға оқытушысы Шалдыбаев
Ж.А. _____

Мемлекет және құқық теориясы мен тарихы кафедрасы

ЖҰМЫС ОҚУ БАҒДАРЛАМАСЫ

Экологиялық құқық пәні бойынша

050301 «Құқықтану» мамандығының студенттері үшін

Жұмыс бағдарламасы 5В030100 «Құқықтану» мамандығының Қазақстан Республикасының ғылым және білім министрлігімен 3.08.279-2006 бекітілген (23.12.2005ж № 779 бұйрығымен енгізілген) жалпыға міндетті білім беру стандарты және Қазақстан Республикасының Білім және ғылым министрлігі Республикалық жоғары және ЖОО кейінгі білім беру оқу-әдістемелік кеңесінің 2006 жылдың 22 маусымындағы хаттамалық шешімімен бекітілген және күшіне енгізілген типтік бағдарламасы негізінде әзірленген

Кафедра отырысында ұсынылған 200__ ж. «__» «_____»
Хаттама № ____

Кафедра меңгерушісі _____ Г.Б. Ахмеджанова

Тарих және құқық факультетінің әдістемелік кеңесінде
құпталған

200__ ж. «__» «_____» Хаттама № ____

ӘК төрайымы _____ Баталов К.К.

КЕЛІСІЛГЕН

Факультет деканы _____ А.А. Ақышев 200__ ж. «__»
«_____»

ЖБЖӘБ МАҚҰЛДАҒАН

ЖБЖӘБ бастығы _____ А.А. Варакута 200__ ж. «__»
«_____»

1 Пәннің қысқаша сипаттамасы:

1.1 Пәннің мақсаты міндеттері, оқу процесінде алатын орны

Қазақстан Республикасының Экологиялық құқығы қоғам мен қоршаған ортаның өзара қарым-қатынасымен байланысты қоғамдық қатынастарды реттейтін жаңа қалыптасқан құқық саласы. Қоршаған ортаны қорғау, табиғи ресурстарды ұтымды пайдалану, сонымен бірге, адамзат қызметі мен денсаулығы үшін қолайлы қоршаған ортамен қамтамасыз етуді мақсат етіп қояды. Табиғат пен қоғамның өзара қарым-қатынасы саласындағы қоғамдық қатынастар кешенді құқықтық салаларымен реттеледі. Олардын арасында негізгі маңыздылары құқықтың Экологиялық салалары: жер қойнауы, су, орман, фауналық және өзге де табиғи объектілер мен табиғи ресурстарды қорғау мен ұтымды пайдалануды талап ететін салалар.

ҚР Экологиялық құқығын оқыту мақсаты экологиялық заңдарды және оларды іс жүзінде қолдануды және адамзаттық мүддесі үшін қоршаған табиғи ортаны ұтымды пайдалану саясатын жүргізуге қабілеті құқық қорғау органның, өкілді атқарушы органның және өзге де мемлекеттік және мемлекеттік емес органның болашақ жұмыскерлері болатын құқықтанушыларды дайындау.

1.2 Қазақстан Республикасының Экологиялық құқығы пәнің басты мақсаттары

- Қазақстан Республикасындағы экологиялық құқық институттарында студенттердің жүйелік білімін қалыптастыру;

-Студенттерді жаңартылған экологиялық құқық ғылымының көзқарасымен, теория мен, студенттің меңгеріп жатқан білімін қалыптастыру және олардың көзқарасын, теориясын, концепцияларын семинар жүргізу барысында, кұрстық және дипломдық жұмыстарын бағалау.

- Студенттердің семинар сабақтарында шығарған есептерін және өзіндік жұмыстарын орындау кезінде экологиялық құқықтық нормаларды практикада қолдана білуді жетілдіру.

1.3 Қазақстан Республикасының Экологиялық құқығы пәнің оқытудың міндеттері:

а) экологиялық заңдарды оқып білу және оның қолдану механизмін үйрену;

б) теориялық және іс жүзіндегі тәжірибені өз өмірінде қолдануды меңгеру;

в) болашақта экологиялық құқықтық тәртіптік қамтамасыз етуге байланысты қызметті жүзеге асыруға қажет экологиялық құқықтық сананы тәрбиелеу.

1.4 ҚР Экологиялық құқығы пәнін оқу нәтежесінде студенттің қабылдайтын кем дегенде төменгі білімі, ептілігі мен дағдысы:

"ҚР Экологиялық құқығы" пәнінен студент Қазақстан Республикасының экологиялық заңдарының жүйесін, ауылшаруашылық ұйымдарының құқықтық жағдайының ерекшеліктерін, олардың жерге — негізгі еңбек құралына байланысты, құқықтарын білуі қажет; ауылшаруашылық қызметімен байланысты есептер мен дауларды шешу барысында аграрлық құқығының

ережелерін дұрыс қолдана білуі , табиғи ресурстарды пайдалану және қоршаған ортаны тиімді пайдаланып, қорғауға тиіс.

2 Пререквизиттер:

Пәнді оқу барысында мына пәндерді де оқу базасы қарастырылған: ізашар пәндердің тізбесі:

Заңгерлердің кез келген кәсіби қызметі теориялық терең білім мен қолданыстағы заңнаманы қолдану тәжірибесіне негіздеуге тиіс. Осыған байланысты жер құқығы салалық заң пәндерін мүлтіксіз білуді талап етеді. Студенттер оқитын оқу курстарымен қатар «Қазақстан Республикасының экологиялық құқығы» пәні теориялық базасын қалыптастыруға бағытталған арнайы курс ретінде ерекше орын алады. Осы курсты барынша терең игеру үшін бұл пәнді оқытуға тікелей жол ашатын іргелі білім қажет, атап айтқанда:

- Мемлекет және құқық теориясы
- ҚР Конституциялық құқығы
- ҚР Қылмыстық құқығы
- ҚР Азаматтық іс жүргізу құқығы
- ҚР Азаматтық құқығы;
- ҚР Аграрлық құқық;
- ҚР Жер құқығы.

3 Постреквизиттер

Оқыту барысында заң факультетінің студенттері бірқатар аралас пәндерді тыңдайды. Олардың кейбірі «Қазақстан Республикасының экологиялық құқығы» курсымен бір уақытта оқылады, атап айтқанда:

- ҚР Қылмыстық іс жүргізу құқығы;
- ҚР Салықтық құқығы;
- ҚР Қаржылық құқық;
- ҚР Еңбек құқығы;
- Сот әдебі

ҚР Экологиялық құқығын оқыту мақсаты экологиялық заңдарды және оларды іс жүзінде қолдануды және адамзаттық мүддесі үшін қоршаған табиғи ортаны ұтымды пайдалану саясатын жүргізуге қабілеті құқық қорғау органның, өкілді атқарушы органның және өзге де мемлекеттік және мемлекеттік емес органның болашақ жұмыскерлері болатын құқықтанушыларды дайындау.

Аталған пәннің нәтижесінде студенттер білесіздер:

а) экологиялық заңдарды оқып білу және оның қолдану механизмін үйрену;

б) теориялық және іс жүзіндегі тәжірибені өз өмірінде қолдануды меңгеру;

в) болашақта экологиялық құқықтық тәртіптік қамтамасыз етуге байланысты қызметті жүзеге асыруға қажет экологиялық құқықтық сананы тәрбиелеу.

4 Пәннің мазмұны

4.1 Пәннің тақырыптық жоспары

Күндізгі жалпы орта білім беру 20__ жыл

№ п/ п	Тақырыптың аталуы	Студенттердің жұмыс сағатының көлемі				
		Дәр	Тәж	студияны	жеке	СРС
1	Экологиялық құқықтың түсінігі мен пәні					
2	Экологиялық құқықтың тарихы және қайнар көздері					
3	Табиғат объектілеріне меншік құқығы					
4	Табиғатты пайдалану құқығы					
5	Табиғатты пайдалану мен қоршаған ортаны қорғауды мемлекеттік басқарудың ұйымдық-құқықтық нысандары					
6	Табиғатты пайдалану мен қоршаған ортаны қорғаудың экономикалық тетігінің құқықтық негіздері					
7	Экологиялық заңдарды бұзғаны үшін құқықтық жауапкершілік					
8	Жердің құқықтық режимі					
9	Жер қойнауының құқықтық режимі					
10	Судың құқықтық режимі					
11	Ормандардың құқықтық режимі және оларды қорғау					
12	Жануарлар дүниесін пайдалану мен қорғаудың құқықтық режимі					
13	Атмосфералық ауаны құқықтық қорғау					
14	Ерекше қорғалатын табиғи объектілердің құқықтық режимі					
15	Қоршаған ортаны халықаралық-құқықтық қорғау					
	Барлығы:	15	15	-		60

4.1.2 Пәннің тақырыптық жоспары Күндізгі кәсіби білім беру 20__ жыл

№ п/ п	Тақырыптың аталуы	Студенттердің жұмыс сағатының көлемі				
		Дәр	Тәж	студи йные	жеке	СРС
1	Экологиялық құқықтың түсінігі мен пәні					
2	Экологиялық құқықтың тарихы және қайнар көздері					
3	Табиғат объектілеріне меншік құқығы					
4	Табиғатты пайдалану құқығы					
5	Табиғатты пайдалану мен қоршаған ортаны қорғауды мемлекеттік басқарудың ұйымдық-құқықтық нысандары					
6	Табиғатты пайдалану мен қоршаған ортаны қорғаудың экономикалық тетігінің құқықтық негіздері					
7	Экологиялық заңдарды бұзғаны үшін құқықтық жауапкершілік					
8	Жердің құқықтық режимі					
9	Жер қойнауының құқықтық режимі					
10	Судың құқықтық режимі					
11	Ормандардың құқықтық режимі және оларды қорғау					
12	Жануарлар дүниесін пайдалану мен қорғаудың құқықтық режимі					
13	Атмосфералық ауаны құқықтық қорғау					
14	Ерекше қорғалатын табиғи объектілердің құқықтық режимі					
15	Қоршаған ортаны халықаралық-құқықтық қорғау					
	Барлығы:	15	15	-		60

4.1.3 Пәннің тақырыптық жоспары

Күндізгі жоғарғы білім беру 20__ жыл

№ п/ п	Тақырыптың аталуы	Студенттердің жұмыс сағатының көлемі				
		Дәр	Тәж	студияны	жеке	СРС
1	Экологиялық құқықтың түсінігі мен пәні					
2	Экологиялық құқықтың тарихы және қайнар көздері					
3	Табиғат объектілеріне меншік құқығы					
4	Табиғатты пайдалану құқығы					
5	Табиғатты пайдалану мен қоршаған ортаны қорғауды мемлекеттік басқарудың ұйымдық-құқықтық нысандары					
6	Табиғатты пайдалану мен қоршаған ортаны қорғаудың экономикалық тетігінің құқықтық негіздері					
7	Экологиялық заңдарды бұзғаны үшін құқықтық жауапкершілік					
8	Жердің құқықтық режимі					
9	Жер қойнауының құқықтық режимі					
10	Судың құқықтық режимі					
11	Ормандардың құқықтық режимі және оларды қорғау					
12	Жануарлар дүниесін пайдалану мен қорғаудың құқықтық режимі					
13	Атмосфералық ауаны құқықтық қорғау					
14	Ерекше қорғалатын табиғи объектілердің құқықтық режимі					
15	Қоршаған ортаны халықаралық-құқықтық қорғау					
	Барлығы:	15	15	-		60

4.1.4 Пәннің тақырыптық жоспары

Сырттай жалпы орта білім беру 20__ жыл

№ п/ п	Тақырыптың аталуы	Студенттердің жұмыс сағатының көлемі				
		Дәр	Тәж	студи йные	жеке	СРС
1	Экологиялық құқықтың түсінігі мен пәні					
2	Экологиялық құқықтың тарихы және қайнар көздері					
3	Табиғат объектілеріне меншік құқығы					
4	Табиғатты пайдалану құқығы					
5	Табиғатты пайдалану мен қоршаған ортаны қорғауды мемлекеттік басқарудың ұйымдық-құқықтық нысандары					
6	Табиғатты пайдалану мен қоршаған ортаны қорғаудың экономикалық тетігінің құқықтық негіздері					
7	Экологиялық заңдарды бұзғаны үшін құқықтық жауапкершілік					
8	Жердің құқықтық режимі					
9	Жер қойнауының құқықтық режимі					
10	Судың құқықтық режимі					
11	Ормандардың құқықтық режимі және оларды қорғау					
12	Жануарлар дүниесін пайдалану мен қорғаудың құқықтық режимі					
13	Атмосфералық ауаны құқықтық қорғау					
14	Ерекше қорғалатын табиғи объектілердің құқықтық режимі					
15	Қоршаған ортаны халықаралық-құқықтық қорғау					
	Барлығы:	15	15	-		60

4.1.5 Пәннің тақырыптық жоспары

Сырттай кәсіби білім беру 20__ жыл

№ п/ п	Тақырыптың аталуы	Студенттердің жұмыс сағатының көлемі				
		Дәр	Тәж	студияны	жеке	СРС
1	Экологиялық құқықтың түсінігі мен пәні					
2	Экологиялық құқықтың тарихы және қайнар көздері					
3	Табиғат объектілеріне меншік құқығы					
4	Табиғатты пайдалану құқығы					
5	Табиғатты пайдалану мен қоршаған ортаны қорғауды мемлекеттік басқарудың ұйымдық-құқықтық нысандары					
6	Табиғатты пайдалану мен қоршаған ортаны қорғаудың экономикалық тетігінің құқықтық негіздері					
7	Экологиялық заңдарды бұзғаны үшін құқықтық жауапкершілік					
8	Жердің құқықтық режимі					
9	Жер қойнауының құқықтық режимі					
10	Судың құқықтық режимі					
11	Ормандардың құқықтық режимі және оларды қорғау					
12	Жануарлар дүниесін пайдалану мен қорғаудың құқықтық режимі					
13	Атмосфералық ауаны құқықтық қорғау					
14	Ерекше қорғалатын табиғи объектілердің құқықтық режимі					
15	Қоршаған ортаны халыққа					

ра лы қ- құ қы қт ық қо рға у						
	Барлығы:	15	15	-		60

4.1.6 Пәннің тақырыптық жоспары

Сырттай жоғарғы оқу білім беру 20___ жыл

№ п/ п	Тақырыптың аталуы	Студенттердың жұмыс сағатының көлемі				
		Дәр	Тәж	студияны	жеке	СРС
1	Экологиялық құқықтың түсінігі мен пәні					
2	Экологиялық құқықтың тарихы және қайнар көздері					
3	Табиғат объектілеріне меншік құқығы					
4	Табиғатты пайдалану құқығы					
5	Табиғатты пайдалану мен қоршаған ортаны қорғауды мемлекеттік басқарудың ұйымдық-құқықтық нысандары					
6	Табиғатты пайдалану мен қоршаған ортаны қорғаудың экономикалық тетігінің құқықтық негіздері					
7	Экологиялық заңдарды бұзғаны үшін құқықтық жауапкершілік					
8	Жердің құқықтық режимі					
9	Жер қойнауының құқықтық режимі					
10	Судың құқықтық режимі					
11	Ормандардың құқықтық режимі және оларды қорғау					
12	Жануарлар дүниесін пайдалану мен қорғаудың құқықтық режимі					
13	Атмосфералық ауаны құқықтық қорғау					
14	Ерекше қорғалатын табиғи объектілердің құқықтық режимі					
15	Қоршаған ортаны халықаралық-құқықтық қорғау					
	Барлығы:	15	15	-		60

4.2 Пәннің теориялық мазмұны

1-тақырып. Экологиялық құқықтың түсінігі мен пәні.

Мемлекеттің экологиялық функциясы. Қоршаған табиғи орта құқық объектісі ретінде. Экологиялық құқықтың түсінігі. Экологиялық қатынастардың түрлері және жалпы сипаттамасы. Экологиялық құқық қатынастардың субъектілері және объектілері. Экологиялық құқық қатынастарының мазмұны. Экологиялық құқық қатынастарының пайда болуы, өзгертілуі және тоқтатылуы. Экологиялық құқықтың әдістері. Экологиялық құқықтың жалпы және арнайы қағидалары. Экологиялық құқықтың жүйесі: жалпы және арнайы бөлімдері. Экологиялық-құқықтық институттар. Қазақстан Республикасының кәзіргі құқық жүйесіндегі экологиялық құқықтың орны. Экологиялық құқықтың басқа құқық салаларымен ара қатынасы.

2-тақырып. Экологиялық құқықтың тарихы және қайнар көздері.

Экологиялық құқықтың пайда болуы, өркендеуі және болашағы. Табиғат қорғау және табиғи ресурстарды ұтымды пайдалану туралы республикалық заңдылықтардың негізгі даму кезеңдері. Экологиялық құқықтың қайнар көздерінің түсінігі, ерекшеліктері және классификациясы. Қазақстан Республикасының Конституциясы және экологиялық құқықтық ережелер мен талаптар. Табиғат қорғау және табиғи ресурстарды ұтымды пайдалану туралы жалпы және арнайы заңдар. "Қоршаған ортаны қорғау туралы" Қазақстан Республикасының заңы - жалпы сипаттамасы және Экологиялық қатынастарды құқықтық реттеудегі оның маңызы. Үкіметтің экологиялық-құқықтық актілері. Жергілікті өкілді және атқарушы органдардың экологиялық-құқықтық актілері. Экологиялық қатынастарды реттеудегі соттық тәжірибенің маңызы. Экология және табиғатты пайдалану жөніндегі халықаралық конвенциялар, мемлекет аралық келісімдер мен шарттар.

3-тақырып. Табиғат объектілеріне меншік құқығы.

Табиғат объектілеріне мемлекеттік меншік құқығының түсінігі және жалпы сипаттамасы. құқықтық қорғау объектілері мен мемлекеттік меншік құқығының ара қатынасы. Мемлекет - табиғат объектілеріне меншік құқығының субъектісі. Қазақстан Республикасының Парламенті, жергілікті өкілді және атқарушы органдары мен олардың табиғат объектілеріне меншік құқығын іске асыру жөніндегі өкілеттігі. Табиғат объектілеріне меншік құқығының мазмұны және қорғалуы. Табиғи ресурстарға жеке меншік құқығының түсінігі және жалпы сипаттамасы. Табиғи ресурстарға жеке меншік құқығының мазмұны. Табиғи ресурстарға жеке меншік құқығының объектілері мен субъектілері. Табиғи ресурстарға жеке меншік құқығының пайда болу, өзгертілу және тоқтатылу негіздері.

4-тақырып. Табиғатты пайдалану құқығы,

Табиғатты пайдалану құқығының түсінігі. Табиғатты пайдалану құқығының қағидалары және негізгі белгілері. Табиғатты пайдалану құқығының түрлері, объектілері және субъектілері. Табиғатты жалпы және арнайы пайдалану. Табиғатты пайдалану құқығының мазмұны. Табиғатты пайдаланушылардың негізгі құқықтары мен міндеттері. Табиғатты пайдалану құқығының пайда болу, өзгертілу және токтатылу негіздері. Табиғи ресурстарды табиғатты пайдалануға беру негіздері. Табиғатты пайдалану құқығын қорғау.

5-тақырып. Табиғатты пайдалану мен қоршаған ортаны қорғау саласындағы басқарудың ұйымдастырушылық құқықтық нысандары.

Табиғатты пайдалану мен қоршаған ортаны қорғау саласындағы мемлекеттік басқарудың түсінігі мен қызметі. Экологиялық қауіпсіздікті қамтамасыз етудің жалпы сипаттамасы мен түсінігі. Табиғатты пайдалану мен қоршаған ортаны қорғауды басқаратын жалпы және арнайы органдар. Табиғатты пайдалану мен қоршаған ортаны қорғау саласындағы жоспарлау, бағдарламалау және стандарттау мәселелері. Экологиялық нормалары және қоршаған ортаға әсердің жол беруге болатын шекті нормативтері. Экологиялық мониторингті жүзеге асырудың тәртібі. Экологиялық сараптама: мақсаттары, міндеттері, түрлері. Шаруашылық және өзге қызметке қойылатын Экологиялық талаптар. Табиғи ресурстардың мемлекеттік есебі мен мемлекеттік кадастрлары. Экологиялық бақылаудың түрлері мен міндеттері.

Табиғатты пайдалану мен қоршаған ортаны қорғау туралы дауларды қарау және шешу тәртібі. Қоршаған ортаны қорғау саласындағы соттардың қызметі. Қоршаған ортаны қорғау саласындағы прокуратура мен ішкі істер органдарының қызметі.

6-тақырып. Табиғатты пайдалану мен қоршаған ортаны қорғаудың экономикалық тетігінің құқықтық негіздері.

Табиғатты пайдалану мен қоршаған ортаны қорғаудың экономикалық тетігінің түсінігі мен құрамдас элементтері. Қоршаған ортаны қорғаудың экономикалық әдістері. Табиғи ресурстарды ұтымды пайдалану мен қоршаған ортаны қорғау жөніндегі шараларды жоспарлау мен қаржыландыру. Экологиялық төлемдер мен алымдарды алу және есептесу тәртібі. Экологиялық сақтандыруды құқықтық реттеу. Табиғатты пайдалану үшін салықтар. Арнайы табиғатты пайдалану үшін төлемдер. Қоршаған ортаны қорғауды экономикалық жағынан ынталандыру. Қоршаған ортаны қорғау жөніндегі шараларды жүргізуге арналған қаражаттық құралдарды жұмсау. Экологиялық аудиттің құқықтық жағдайы.

7-тақырып. Экологиялық заңдарды бұзғаны үшін құқықтық жауапкершілік.

Экологиялық заңдарды бұзғаны үшін құқықтық жауапкершіліктің жалпы сипаттамасы. Экологиялық құқық бұзушылықтың түсінігі мен құрылымы. Экологиялық заңдарды бұзғаны үшін құқықтық жауапкершіліктің түрлері. Экологиялық қылмыстар үшін қылмыстық жауапкершілік. Экологиялық құқық бұзушылық үшін әкімшілік жауапкершілік. Экологиялық құқық бұзушылық үшін тәртіптік жауапкершілік. Экологиялық заңдарды бұзғаны үшін азаматтық-құқықтық жауапкершіліктің түсінігі және түрлері. Экологиялық зиянның түсінігі мен түрлері. Табиғи ресурстарға келтірілген зиянды өтеудің тәртібі. Экологиялық заңдарды бұзғаны үшін басқа экологиялық жауапкершіліктің түрлері.

8-тақырып. Жердің құқықтық режимі.

Жер ресурстарының жалпы сипаттамасы. Қазақстан Республикасының Жер кодексі және жер туралы басқа да заңдылықтар. Жер заңдарының міндеттері мен қағидалары. Жер қорының түсінігі және оның жекелеген санаттарының құқықтық режимі. Мемлекеттік органдардың жер қатынастарын реттеу саласындағы құзыреттері. Жерге мемлекеттік меншік құқығының мазмұны. Жерге жеке меншік құқығының түсінігі мен объектілері. Жер пайдалану құқығының түсінігі, түрлері және субъектілері. Жер учаскелерін нормалау. Жер учаскесіне меншік құқығының және жер пайдалану құқығының туындау, өзгеру және тоқтату негіздері. Жерді қорғаудың мақсаттары мен міндеттері. Жерді пайдалану мен қорғауды мемлекеттік бақылау. Меншік иелеріне немесе жер пайдаланушыларға келтірілген шығындарды өтеудің негіздері мен тәртібі.

9-тақырып. Жер қойнауының құқықтық режимі.

Жер қойнауының, пайдалы қазбалардың құқықтық жағдайының түсінігі және оларды қорғаудың жалпы сипаттамасы. "Жер қойнауы және жер қойнауын пайдалану туралы" Қазақстан Республикасының заңы және жер қойнауын ұтымды пайдалануы мен қорғауды қамтамасыз ететін басқа да заңдар. Қазақстан Республикасы жер қойнауы және жер қойнауын пайдалану туралы заңдарының мақсаттары мен қағидалары. Жер қойнауы мен басқа да пайдалы қазбаларды ұтымды пайдалануды және қорғауды қамтамасыз ететін мемлекеттік-құқықтық механизмі. Қазақстан Республикасының мемлекеттік жер қойнауы қорының түсінігі мен құрамы және оның жеке бөліктерінің құқықтық режимі. Жер қойнауына меншік құқығы және оны іске асыру нысандары. Жер қойнауын пайдалану құқығы және оның түрлері. Пайдалы қазбаларды есепке алу, оларды жіктеу. Пайдалы қазбалардың қен орындарының мемлекеттік кадастры. Жер қойнауының пайдалану мен қорғауды мемлекеттік бақылау. Жер қойнауын пайдалану және қорғауға байланысты дауларды шешу тәртібі. Жер қойнауына, жер қойнауын пайдаланушыларға

келтірілген зиянды өтеу. Жер қойнауы туралы заңдарды бұзғаны үшін жауаптылық.

10-тақырып. Судың құқықтық режимі.

Судың құқықтық режимінің түсінігі мен жалпы сипаттамасы. Қазақстан Республикасының Су кодексі және суларды ұтымды пайдалану мен қорғауды қамтамасыз ететін басқа да заңдар. Қазақстан Республикасы су заңдарының максаттары мен міндеттері. Қазақстан Республикасы су қорының түсінігі мен құрамы және оның жеке бөліктерінің құқықтық режимі. Суды ұтымды пайдалануды және қорғауды қамтамасыз ететін мемлекеттік-құқықтық механизмі. Су қорына меншік құқығы және оны жүзеге асыру нысандары. Суды пайдалану құқығы және оның түрлері. Су қорын пайдалану мен қорғау саласындағы мемлекеттік бақылау және сараптама. Су объектілерін қорғау және судың зиянды әсеріне қарсы күресу. Су қорын пайдалану мен қорғауды реттеудің экономикалық тетігі. Су дауларын шешу тәртібі және су заңдарын бұзғаны үшін жауаптылық. Трансшекаралық суларды пайдалану және қорғау саласындағы халықаралық ынтымақтастық.

11-тақырып. Ормандардың құқықтық режимі.

Ормандардың құқықтық режимінің түсінігі және жалпы сипаттамасы. Қазақстан Республикасының Орман кодексі және ормандарды ұтымды пайдалану мен қорғауды қамтамасыз ететін басқа заңдар. Қазақстан Республикасы орман қорының түсінігі мен құрамы және оның жеке бөліктерінің құқықтық режимі. Орман қорын күзету, қорғау, пайдалану мен орман өсіру саласындағы мемлекеттік басқару және бақылау. Орман иелену және орман пайдалану құқығы. Орман шаруашылығын ұйымдастыру мен жүргізудің негізгі талаптары. Орман пайдалану түрлері және орман пайдалануды жүзеге асыру. Орман қорының мемлекеттік есебі, мемлекеттік орман кадастры және мемлекеттік орман мониторингі. Орман қорын қорғау мен пайдаланудың экономикалық тетігі. Орман дауларын шешу тәртібі. Ормандарға келтірілген зиянды өтеу және орман заңдарын бұзғаны үшін жауаптылық.

12-тақырып. Жануарлар дүниесін пайдалану мен қорғаудың құқықтық режимі.

Жануарлар дүниесін пайдалану мен қорғаудың құқықтық режимінің түсінігі және жалпы сипаттамасы. "Жануарлар дүниесін қорғау, өсімін молаиту және пайдалану туралы" Қазақстан Республикасының заңы және осы саладағы басқа да заңдар. Жануарлар дүниесін ұтымды пайдалану мен қорғауды қамтамасыз ететін мемлекеттік-құқықтық механизмі. Жануарлар дүниесіне меншік құқығы және оны жүзеге асыру нысандары. Жануарлар дүниесін пайдаланудың түрлері және жануарлар дүниесін пайдаланушылардың құқықтары мен міндеттері. Аң аулау және аң аулау шаруашылығын жүргізуді құқықтық реттеу. Балық аулау мен балық шаруашылығын ұйымдастыру және жүргізуді құқықтық реттеу. Жануарлар дүниесін қорғауға қойылатын негізгі талаптар. Жануарлар дүниесін пайдалану мен қорғау саласындағы мемлекеттік

бақылау, кадастр және мемлекеттік есебі. Жануарлар дүниесіне келтірілген зиянды өтеу тәртібі. Жануарлар дүниесін қорғау, өсімін молаиту және пайдалану туралы заңдарды бұзғаны үшін жауаптылық.

13-тақырып. Атмосфералық ауаны құқықтық қорғау.

Атмосфералық ауаның қазіргі жағдайы. Атмосфералық ауаны құқықтық қорғаудың түсінігі және жалпы сипаттамасы. "Атмосфералық ауаны қорғау туралы" Қазақстан Республикасының заңы және атмосфералық ауаны қорғау саласындағы басқа да заңдар. Атмосфералық ауаны қорғау саласындағы мемлекеттік басқару. Атмосфералық ауаны қорғау жөніндегі қызметті ұйымдастыру. Атмосфералық ауаның сапасын және оған зиянды физикалық әсер етуді экологиялық нормалау.

Атмосфералық ауаға зиянды әсер ету көздерінің мемлекеттік есебі. Атмосфералық ауаны қорғау саласындағы бақылау. Атмосфералық ауаны қорғау туралы дауларды шешу тәртібі. Қазақстан Республикасының атмосфералық ауаны қорғау туралы заңдарды бұзғаны үшін жауапкершілік. Атмосфералық ауаны қорғау саласындағы халықаралық ынтымақтастық.

14-тақырып. Ерекше қорғалатын табиғи объектілердің құқықтық режимі.

Мемлекеттік табиғи-қорық қорының түсінігі. "Ерекше қорғалатын табиғи аумақтар туралы" Қазақстан Республикасының заңы және осы саладағы басқа да заңдар. Мемлекеттік органдарының ерекше қорғалатын табиғи аумақтар саласындағы құзыреті. Ерекше қорғалатын табиғи аумақтарды ұйымдастыру. Ерекше қорғалатын табиғи аумақтардың түрлері мен санаттары. Ерекше қорғалатын табиғи аумақтардың режимі. Мемлекеттік табиғи заказниктер мен қорықтарды қорғау режимінің ерекшеліктері. Ерекше қорғалатын табиғи аумақтардың мемлекеттік есебі мен мемлекеттік кадастры. Ерекше қорғалатын табиғи аумақтарды қаржыландыру және экономикалық жағынан ынталандыру. Ерекше қорғалатын табиғи аумақтар саласындағы бақылаудың міндеттері мен түрлері. Дауларды шешу және ерекше қорғалатын табиғи аумақтар туралы заңдарды бұзғаны үшін жауапкершілік.

15-тақырып. Қоршаған ортаны халықаралық-құқықтық қорғау.

Қоршаған ортаны халықаралық-құқықтық қорғаудың түсінігі және жалпы сипаттамасы. Табиғатты халықаралық-құқықтық қорғаудың объектілері мен субъектілері. Қоршаған ортаны қорғау саласындағы халықаралық ынтымақтастық. Қоршаған ортаны қорғау саласындағы халықаралық келісімдер, конвенциялар, шарттар. Қазақстан Республикасының табиғатын қорғауға халықаралық экологиялық ұйымдардың қатысу нысандары. Қоршаған ортаны халықаралық-құқықтық қорғауға Қазақстан Республикасының қатысу нысандары.

4.2.1 Дәріс сабақтарының мазмұны

1-тақырып. Экологиялық құқықтың түсінігі мен пәні.

Мемлекеттің экологиялық функциясы. Қоршаған табиғи орта құқық объектісі ретінде. Экологиялық құқықтың түсінігі. Экологиялық қатынастардың түрлері және жалпы сипаттамасы. Экологиялық құқық қатынастардың субъектілері және объектілері.

2-тақырып. Экологиялық құқықтың тарихы және қайнар көздері.

Экологиялық құқықтың пайда болуы, өркендеуі және болашағы. Табиғат қорғау және табиғи ресурстарды ұтымды пайдалану туралы республикалық заңдылықтардың негізгі даму кезеңдері. Экологиялық құқықтың қайнар көздерінің түсінігі, ерекшеліктері және классификациясы.

3-тақырып. Табиғат объектілеріне меншік құқығы.

Табиғат объектілеріне мемлекеттік меншік құқығының түсінігі және жалпы сипаттамасы. Құқықтық қорғау объектілері мен мемлекеттік меншік құқығының ара қатынасы. Мемлекет - табиғат объектілеріне меншік құқығының субъектісі.

4-тақырып. Табиғатты пайдалану құқығы,

Табиғатты пайдалану құқығының түсінігі. Табиғатты пайдалану құқығының қағидалары және негізгі белгілері. Табиғатты пайдалану құқығының түрлері, объектілері және субъектілері. Табиғатты жалпы және арнайы пайдалану.

5-тақырып. Табиғатты пайдалану мен қоршаған ортаны қорғау саласындағы басқарудың ұйымдастырушылық құқықтық нысандары.

Табиғатты пайдалану мен қоршаған ортаны қорғау саласындағы мемлекеттік басқарудың түсінігі мен қызметі. Экологиялық қауіпсіздікті қамтамасыз етудің жалпы сипаттамасы мен түсінігі. Табиғатты пайдалану мен қоршаған ортаны қорғауды басқаратын жалпы және арнайы органдар. Табиғатты пайдалану мен қоршаған ортаны қорғау саласындағы жоспарлау, бағдарламалау және стандарттау мәселелері.

6-тақырып. Табиғатты пайдалану мен қоршаған ортаны қорғаудың экономикалық тетігінің құқықтық негіздері.

Табиғатты пайдалану мен қоршаған ортаны қорғаудың экономикалық тетігінің түсінігі мен құрамдас элементтері. Қоршаған ортаны қорғаудың экономикалық әдістері. Табиғи ресурстарды ұтымды пайдалану мен қоршаған ортаны қорғау жөніндегі шараларды жоспарлау мен қаржыландыру.

7-тақырып. Экологиялық заңдарды бұзғаны үшін құқықтық жауапкершілік.

Экологиялық заңдарды бұзғаны үшін құқықтық жауапкершіліктің жалпы сипаттамасы. Экологиялық құқық бұзушылықтың түсінігі мен құрылымы. Экологиялық заңдарды бұзғаны үшін құқықтық жауапкершіліктің түрлері.

8-тақырып. Жердің құқықтық режимі.

Жер ресурстарының жалпы сипаттамасы. Қазақстан Республикасының Жер кодексі және жер туралы басқа да заңдылықтар. Жер заңдарының міндеттері мен қағидалары. Жер қорының түсінігі және оның жекелеген санаттарының құқықтық режимі.

9-тақырып. Жер қойнауының құқықтық режимі.

Жер қойнауының, пайдалы қазбалардың құқықтық жағдайының түсінігі және оларды қорғаудың жалпы сипаттамасы. "Жер қойнауы және жер қойнауын пайдалану туралы" Қазақстан Республикасының заңы және жер қойнауын ұтымды пайдалануы мен қорғауды қамтамасыз ететін басқа да заңдар. Қазақстан Республикасы жер қойнауы және жер қойнауын пайдалану туралы заңдарының мақсаттары мен қағидалары.

10-тақырып. Судың құқықтық режимі.

Судың құқықтық режимінің түсінігі мен жалпы сипаттамасы. Қазақстан Республикасының Су кодексі және суларды ұтымды пайдалану мен қорғауды қамтамасыз ететін басқа да заңдар. Қазақстан Республикасы су заңдарының мақсаттары мен міндеттері. Қазақстан Республикасы су қорының түсінігі мен құрамы және оның жеке бөліктерінің құқықтық режимі. Суды ұтымды пайдалануды және қорғауды қамтамасыз ететін мемлекеттік-құқықтық механизмі. Су қорына меншік құқығы және оны жүзеге асыру нысандары.

11-тақырып. Ормандардың құқықтық режимі.

Ормандардың құқықтық режимінің түсінігі және жалпы сипаттамасы. Қазақстан Республикасының Орман кодексі және ормандарды ұтымды пайдалану мен қорғауды қамтамасыз ететін басқа заңдар. Қазақстан Республикасы орман қорының түсінігі мен құрамы және оның жеке бөліктерінің құқықтық режимі.

12-тақырып. Жануарлар дүниесін пайдалану мен қорғаудың құқықтық режимі.

Жануарлар дүниесін пайдалану мен қорғаудың құқықтық режимінің түсінігі және жалпы сипаттамасы. "Жануарлар дүниесін қорғау, өсімін молаиты және пайдалану туралы" Қазақстан Республикасының заңы және осы саладағы басқа да заңдар. Жануарлар дүниесін ұтымды пайдалану мен қорғауды қамтамасыз ететін мемлекеттік-құқықтық механизмі.

13-тақырып. Атмосфералық ауаны құқықтық қорғау.

Атмосфералық ауаның қазіргі жағдайы. Атмосфералық ауаны құқықтық қорғаудың түсінігі және жалпы сипаттамасы. "Атмосфералық ауаны қорғау туралы" Қазақстан Республикасының заңы және атмосфералық ауаны қорғау саласындағы басқа да заңдар. Атмосфералық ауаны қорғау саласындағы мемлекеттік басқару. Атмосфералық ауаны қорғау жөніндегі қызметті ұйымдастыру.

14-тақырып. Ерекше қорғалатын табиғи объектілердің құқықтық режимі.

Мемлекеттік табиғи-қорық қорының түсінігі. "Ерекше қорғалатын табиғи аумақтар туралы" Қазақстан Республикасының заңы және осы саладағы басқа да заңдар. Мемлекеттік органдарының ерекше қорғалатын табиғи аумақтар саласындағы құзыреті. Ерекше қорғалатын табиғи аумақтарды ұйымдастыру.

15-тақырып. Қоршаған ортаны халықаралық-құқықтық қорғау.

Қоршаған ортаны халықаралық-құқықтық қорғаудың түсінігі және жалпы сипаттамасы. Табиғатты халықаралық-құқықтық қорғаудың объектілері мен субъектілері. Қоршаған ортаны қорғау саласындағы халықаралық ынтымақтастық.

4.3 Тәжірибелік сабақтардың мазмұны

1-тақырып. Экологиялық құқық қатынастарының мазмұны.

Экологиялық құқық қатынастарының пайда болуы, өзгертілуі және тоқтатылуы. Экологиялық құқықтың әдістері. Экологиялық құқықтың жалпы және арнайы қағидалары

2-тақырып. Қазақстан Республикасының Конституциясы және экологиялық құқықтық ережелер мен талаптар.

Табиғат қорғау және табиғи ресурстарды ұтымды пайдалану туралы жалпы және арнайы заңдар. "Қоршаған ортаны қорғау туралы" Қазақстан Республикасының заңы - жалпы сипаттамасы және Экологиялық қатынастарды құқықтық реттеудегі оның маңызы.

3-тақырып. Қазақстан Республикасының Парламенті, жергілікті өкілді және атқарушы органдары мен олардың табиғат объектілеріне меншік құқығын іске асыру жөніндегі өкілеттігі.

4-тақырып. Табиғатты пайдалану құқығының мазмұны. Табиғатты пайдаланушылардың негізгі құқықтары мен міндеттері

5-тақырып. Экологиялық нормалары және қоршаған ортаға әсердің жол беруге болатын шекті нормативтері.

- Экологиялық мониторингті жүзеге асырудың тәртібі.
- Экологиялық сараптама: максаттары, міндеттері, түрлері.

6-тақырып. Экологиялық қылмыстар үшін қылмыстық жауапкершілік.

- Экологиялық құқық бұзушылық үшін әкімшілік жауапкершілік.
- Экологиялық құқық бұзушылық үшін тәртіптік жауапкершілік.

-Экологиялық заңдарды бұзғаны үшін азаматтық-құқықтық жауапкершіліктің түсінігі және түрлері.

7-тақырып. Мемлекеттік органдардың жер қатынастарын реттеу саласындағы құзыреттері.

- Жерге мемлекеттік меншік құқығының мазмұны.
- Жерге жеке меншік құқығының түсінігі мен объектілері.

8-тақырып. Мемлекеттік органдардың жер қатынастарын реттеу саласындағы құзыреттері.

- Жерге мемлекеттік меншік құқығының мазмұны.
- Жерге жеке меншік құқығының түсінігі мен объектілері.
- Жер пайдалану құқығының түсінігі, түрлері және субъектілері.

9-тақырып. Жер қойнауы мен басқа да пайдалы қазбаларды ұтымды пайдалануды және қорғауды қамтамасыз ететін мемлекеттік-құқықтық механизмі.

-Қазақстан Республикасының мемлекеттік жер қойнауы қорының түсінігі мен құрамы және оның жеке бөліктерінің құқықтық режимі.

10-тақырып. Суды пайдалану құқығы және оның түрлері.

-Су қорын пайдалану мен қорғау саласындағы мемлекеттік бақылау және сараптама.

- Су объектілерін қорғау және судың зиянды әсеріне қарсы күресу.
- Су қорын пайдалану мен қорғауды реттеудің экономикалық тетігі.

11-тақырып. Орман қорын күзету, қорғау, пайдалану мен орман өсіру саласындағы мемлекеттік басқару және бақылау.

- Орман иелену және орман пайдалану құқығы.
- Орман шаруашылығын ұйымдастыру мен жүргізудің негізгі талаптары.
- Орман пайдалану түрлері және орман пайдалануды жүзеге асыру.

12-тақырып. Жануарлар дүниесіне меншік құқығы және оны жүзеге асыру нысандары.

-Жануарлар дүниесін пайдаланудың түрлері және жануарлар дүниесін пайдаланушылардың құқықтары мен міндеттері.

- Аң аулау және аң аулау шаруашылығын жүргізуді құқықтық реттеу.
- Балық аулау мен балық шаруашылығын ұйымдастыру және жүргізуді құқықтық реттеу.

13-тақырып. Атмосфералық ауаның сапасын нормалау.

-Атмосфералық ауаның сапасын нормалау және оған зиянды физикалық әсер етуді экологиялық нормалау.

- Атмосфералық ауаға зиянды әсер ету көздерінің мемлекеттік есебі.

14-тақырып. Ерекше қорғалатын табиғи аумақтардың түрлері мен санаттары.

-Ерекше қорғалатын табиғи аумақтардың режимі.

- Мемлекеттік табиғи заказниктер мен қорықтарды қорғау режимінің ерекшеліктері.

-Ерекше қорғалатын табиғи аумақтардың мемлекеттік есебі мен мемлекеттік кадастры.

15-тақырып. Қоршаған ортаны қорғау саласындағы халықаралық келісімдер, конвенциялар, шарттар.

СО ПГУ 7.18.2-07

4.4 Білім алушылардың өзіндік жұмыстарының мазмұны

4.2 СӨЖ түрлерінің тізбесі

Күндізгі жалпы орта білім беру

№	СӨЖ түрлері	Есеп беру нысаны	Бақылау түрлері	Сағаттар саны
1	Дәріс сабағына дайындалу		Сабаққа қатысу	7.5
2	Тәжірибелік сабақтарға қатысу және дайындалу	Жұмыс дәптері	Сабаққа қатысу	3
3	Студенттердің өз бетінше дайындалатын тақырыптар	Дәріс жазу немесе мәнжазба жазу	Жеке қабылдау	41.5
4	Бақылау шараларын өткізу		1 Межелік бақылауға дайындалу 2 Межелік бақылауға дайындалу (тест тапсырмаларын орындау)	4
5	Мәнжазба жазу және оны қорғау	Мәнжазба	Жеке қабылдау	4
Барлығы				60

Сырттай кәсіби орта білім беру

№	СӨЖ түрлері	Есеп беру нысаны	Бақылау түрлері	Сағаттар саны
1	Дәріс сабағына дайындалу		Сабаққа қатысу	3
2	Тәжірибелік сабақтарға қатысу және дайындалу	Жұмыс дәптері	Сабаққа қатысу	0,4
3	Студенттердің өз бетінше	Дәріс жазу немесе	Жеке қабылдау	78,6

	дайындалатын тақырыптар	мәнжазба жазу		
4	Бақылау шараларын өткізу		1 Межелік бақылауға дайындалу 2 Межелік бақылауға дайындалу (тест тапсырмаларын орындау)	4
5	Мәнжазба жазу және оны қорғау	Мәнжазба	Жеке қабылдау	4
Барлығы				90

Сырттай жоғары білім беру

№	СӨЖ түрлері	Есеп беру нысаны	Бақылау түрлері	Сағаттар саны
1	Дәріс сабағына дайындалу		Сабаққа қатысу	3
2	Тәжірибелік сабақтарға қатысу және дайындалу	Жұмыс дәптері	Сабаққа қатысу	0
3	Студенттердің өз бетінше дайындалатын тақырыптар	Дәріс жазу немесе мәнжазба жазу	Жеке қабылдау	79,0
4	Бақылау шараларын өткізу		1 Межелік бақылауға дайындалу 2 Межелік бақылауға дайындалу (тест тапсырмаларын орындау)	4
5	Мәнжазба жазу және оны қорғау	Мәнжазба	Жеке қабылдау	4
Барлығы				90

Ескерту: Студент дәріс және тәжірибелік сабақтарда көрсетілген, бірақ сабақтарда талданып үлгермеген сұрақтарды студент өз бетімен өзіндік жұмыстарда талдау жасайды.

4.4.2 Студенттердің өзіндік жұмысының мазмұны /СӨЖ /

1-тақырып.

-Қазақстан Республикасының кәзіргі құқық жүйесіндегі экологиялық құқықтың орны.

-Экологиялық құқықтың басқа құқық салаларымен ара қатынасы.

2-тақырып.

-Экологиялық қатынастарды реттеудегі соттық тәжірибенің маңызы.

-Экология және табиғатты пайдалану жөніндегі халықаралық конвенциялар, мемлекет аралық келісімдер мен шарттар.

3-тақырып..

-Табиғи ресурстарға жеке меншік құқығының мазмұны.

-Табиғи ресурстарға жеке меншік құқығының объектілері мен субъектілері.

-Табиғи ресурстарға жеке меншік құқығының пайда болу, өзгертілу және токтатылу негіздері.

4-тақырып.

-Табиғатты пайдалану құқығын қорғау.

5-тақырып..

-Табиғатты пайдалану мен қоршаған ортаны қорғау туралы дауларды қарау және шешу тәртібі.

-Қоршаған ортаны қорғау саласындағы соттардың қызметі. Қоршаған ортаны қорғау саласындағы прокуратура мен ішкі істер органдарының қызметі.

6-тақырып.

-Қоршаған ортаны қорғау жөніндегі шараларды жүргізуге арналған қаражаттық құралдарды жұмсау.

-Экологиялық аудиттің құқықтық жағдайы.

-Экологиялық заңдарды бұзғаны үшін басқа экологиялық жауапкершіліктің түрлері.

7-тақырып.

-Табиғи ресурстарға келтірілген зиянды өтеудегі тәртібі.

-Экологиялық заңдарды бұзғаны үшін басқа экологиялық жауапкершіліктің түрлері.

8-тақырып.

-Жерді қорғаудың мақсаттары мен міндеттері.

-Жерді пайдалану мен қорғауды мемлекеттік бақылау.

-Меншік иелеріне немесе жер пайдаланушыларға келтірілген шығындарды өтеудің негіздері мен тәртібі.

9-тақырып

-Жер қойнауына, жер қойнауын пайдаланушыларға келтірілген зиянды өтеу.

-Жер қойнауы туралы заңдарды бұзғаны үшін жауаптылық.

10-тақырып

-Траншекаралық суларды пайдалану және қорғау саласындағы халыкаралық ынтымақтастық.

11-тақырып

-Орман қорының мемлекеттік есебі, мемлекеттік орман кадастры және мемлекеттік орман мониторингі.

-Орман қорын қорғау мен пайдаланудың экономикалық тетігі.

-Орман дауларын шешу тәртібі.

-Ормандарға келтірілген зиянды өтеу және орман заңдарын бұзғаны үшін жауаптылық.

12-тақырып

-Жануарлар дүниесіне келтірілген зиянды өтеу тәртібі.

-Жануарлар дүниесін қорғау, өсімін молаиту және пайдалану туралы заңдарды бұзғаны үшін жауаптылық.

13-тақырып.

-Қазақстан Республикасының атмосфералық ауаны қорғау туралы заңдарды бұзғаны үшін жауапкершілік.

-Атмосфералық ауаны қорғау саласындағы халыкаралық ынтымақтастық.

14-тақырып

-Дауларды шешу және ерекше қорғалатын табиғи аумақтар туралы заңдарды бұзғаны үшін жауапкершілік.

15-тақырып.

-Қоршаған ортаны халыкаралық-құқықтық қорғауға Қазақстан Республикасының қатысу нысандары.

Мамандықтың оқу жұмыс жоспарынан көшірме
Ф СО ПГУ 7.18.3/10

**050301 «Құқықтану» мамандығының оқу жұмыс жоспарынан көшірме Қазақстан Республикасының
экологиялық құқығының пәні**

Оқу нысаны	Пәннің қыйындығы				Семестр бойынша бақылау нысаны				Семестр	Семестр және курс бойынша сағаттар бөлінісі					
	кре- дит	Академ. сағат								кре- дит	Аудиторлық жұмыс (ак.сағат)			СӨЖ (ак.сағат)	
		барлы ғы	ауд	СӨЖ	барл ығы	Дәрі с.	Тәж	лаб.			барл ығы	СӨ ӨЖ			

5 Ұсынылатын әдебиеттер тізімі

Негізгі әдебиеттер

- 1 Қазақстан Республикасының 1995 жылғы Конституциясы. - Алматы: Жеті Жарғы. 2003.
- 2 Байдельдинов Д.Л. Қазақстан Республикасының экологиялық құқығы. Алматы, 2005
- 3 Стамкұлов Ә.С. Қазақстан Республикасының экология құқығы. Оқу құралы. - Тараз, 2003, 1-2 бөлімі.
- 4 Байдельдинов Д.Л., Бекишева С.Д. Экологическое право Республики Казахстан (жалпы бөлім). - Алматы, 2004.

Қосымша әдебиеттер

- 5 Байдельдинов Д.Л. Экологическое законодательство Республики Казахстан (проблемы совершенствования, перспективы развития). -Алматы: Жеті Жарғы, 1995.
- 6 Байдельдинов Д.Л. Правовой механизм государственного управления в области экологии. - Алматы: Қазак университеті],1998.
- 7 Байдельдинов Д.Л. Юридическая ответственность за экологические правонарушения. - Алматы, 1993.
- 8 Эффективность природоохранного законодательства. - Алматы, 1988.
- 9 Эффективность юридической ответственности в охране окружающей среды. - Москва: Наука, 1988.
- 10 Абдраимов Б.Ж., Жарылкасын Е. Возмещение экологического вреда по законодательству РК.-Алматы: Юрист, 2001.
- 11 «Айналадағы органы қорғау туралы» Қазақстан Республикасының Заңы, 1997жылғы 15 шілде, Алматы
- 12 «Экологиялық экспертиза туралы» Қазақстан Республикасының Заңы, 1997 жылғы І8 наурыз
- 13 «Ерекше қорғалатын табиғи аумақтарын туралы» Қазақстан Республикасының Заңы, 1997 жылғы 15 шілде, Алматы
- 14 Қазақстан Республикасының Жер кодексті № 442 2003 жылғы 20 маусым, Алматы
- 15 «Жер қойнауы және жер пайдалану туралы» Қазақстан Республикасының Заңы, № 2828 1996 жылғы 27 қаңтар, Алматы
- 16 Қазақстан Республикасының Су кодексі № 481 2003 жылғы 9 шілде, Алматы
- 17 Қазақстан Республикасының Орман кодексі № 477 2003 жылғы 8 шілде, Алматы

18 «Жануарлар әлемін қорғау, қайта өндіріс және қолдану туралы» Қазақстан Республикасының Заңы, № 593 2004 жылғы 9 шілде, Алматы

19 «Атмосфералық ауа қорғау туралы» Қазақстан Республикасының Заңы, № 302 2002 жылғы 11, наурыз Алматы

20 "Қазақстан Республикасындағы ерекше қорғалатын табиғи аумақтардың мемлекеттік есебін және мемлекеттік кадастрын жүргізу ережелерін бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Үкіметінің қаулысы, 2001 жылғы 18 шілде № 973.